

Sygn. akt XVIII Kp 1222/16
PO IX Ds. 45.2016

ODPIS

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVIII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: **SSO Izabela Magdziarz**

Protokolant: Katarzyna Wysocka

bez udziału prokuratora

po rozpoznaniu zażalenia pełnomocnika Piotra Krupy
na postanowienie z dnia 17 sierpnia 2016 roku o umorzeniu śledztwa
zatwierdzonego przez prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie w
dniu 26 sierpnia 2016 roku,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., art. 98 § 2 k.p.k.

postanawia:

- 1) zażalenie uwzględnić i uchylić zaskarżone postanowienie;
- 2) z uwagi na zawilość sprawy odroczyć sporządzenie uzasadnienia postanowienia na czas do 7 (siedmiu) dni.

Sygn. akt XVIII Kp 1222/16
PO IX Ds. 45.2016

Uzasadnienie:

Postanowieniem z dnia 17 sierpnia 2016r. zatwierdzonym przez prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie 26 sierpnia 2016 roku umorzono śledztwo w sprawie:

1. zaboru w celu przywłaszczenia w okresie 2010-2014 w Warszawie pieniędzy w wysokości co najmniej 2 mln zł, w ten sposób, że zawyżane były koszty prowadzenia działalności gospodarczej eBilet sp. z o.o. poprzez dokonywanie fikcyjnych wydatków na informatyzację i public relations , co stanowi mienie znacznej wartości, na szkodę Piotra Krupy oraz spółki eBilet sp. z o.o., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.- na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. wobec stwierdzenia, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających

podejrzanie popełnienia przestępstwa;

2. sporządzenia w okresie 2010-2014 w Warszawie sprawozdań finansowych eBilet sp. z o.o. niezgodnie z przepisami ustawy oraz zawierania w nich nierzetelnych danych, tj. o czyn z art. 77 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U.2016.1047) – na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. – wobec stwierdzenia, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Powyższe postanowienie zaskarżył pełnomocnik Piotra Krupy adw. Michał Pietrzak, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie wyrywkowej, niepełnej i nielogicznej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przejawiającej się w zupełnym pominięciu i braku merytorycznego odniesienia się do dowodów przedstawionych przez pokrzywdzonego w postaci: Oceny sprawozdań finansowych sporządzonych za lata 2007-2013 przez eBilet sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie z dnia 28 maja 2015 r., opinię z dnia 22 kwietnia 2014 r. sporządzoną przez Krzysztofa Mikulskiego oraz analizę z dnia 31 marca 2016 r. sporządzoną przez Krzysztofa Mikulskiego, zestawienia różnych wycen i oszacowań wartości spółki i portalu eBilet sp. z o.o. z lat 2008-2014 dokonywanych przez różne podmioty, które to dokumenty wprost świadczą o nieprawidłowościach w prowadzeniu księgowości oraz o działaniach na szkodę spółki oraz pokrzywdzonego przez osoby wskazane przez pokrzywdzonego w zawiadomieniu,
2. błąd w ustaleniach faktycznych, wziętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, przez bezpodstawne ustalenie, iż brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, podczas gdy wszechstronna analiza materiału dowodowego bezsprzecznie wskazuje na poszczególne fakty, które winny być przedmiotem dalszego postępowania przygotowawczego, a po poczynieniu dokładnych ustaleń dają podstawy do postawienia zarzutów.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia Prokuraturze Okręgowej w Warszawie.

W odpowiedzi na zażalenie prokurator wniósł o jego nieuwzględnienie i utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że argumentacja pełnomocnika Piotra Krupy dotycząca uzasadnienia postanowienia o umorzeniu śledztwa w niniejszej sprawie, zasługuje na aprobatę. Jak słusznie zauważa skarżący, ogranicza się ono do wskazania dowodów zgromadzonych w sprawie (choćby nie wszystkich), cytowania zeznań Piotra Krupy, omówienia toczących się postępowań zainicjowanych przez niego, bez wskazania jakichkolwiek przesłanek, które zaważyły na wydaniu postanowienia o umorzeniu śledztwa. Organ prowadzący postępowanie w niniejszej sprawie, nie dokonał choćby ogólnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, nie podał, jakie okoliczności przemawiają za tym, iż w sprawie brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, nie wyjaśnił podstawy prawnej i faktycznej swojego rozstrzygnięcia. Powyższe uchybienie, co zauważa słusznie skarżący, uniemożliwia *de facto* kontrolę odwoławczą zaskarżonego postanowienia albowiem Sąd nie ma wiedzy jakie okoliczności stały się podstawą do uznania, że w sprawie takie dane nie zachodzą.

Należy przyjąć, że treść uzasadnienia postanowienia zależna jest od charakteru przedmiotu, o którym postanowienie rozstrzyga. Ponieważ postanowieniami sąd (bądź inny organ- dopisek SO) rozstrzyga kwestie o bardzo różnorodnym charakterze, przeto nie jest rzeczą sensowną konstruowanie ogólnych wymogów dla uzasadnienia postanowienia (jak uczyniono to dla uzasadnienia wyroku: art. 424). Można jednak generalnie powiedzieć, że w uzasadnieniu postanowienia należy wskazać, na jakich sąd (bądź inny organ- dopisek SO) oparł się okolicznościach, na podstawie jakich dowodów okoliczności tych dowiódł, oraz – ewentualnie – dlaczego zastosował ten, a nie inny przepis ustawy; w uzasadnieniu postanowienia organ je wydający powinien wskazać, czym się kierował, wydając je (tak P.

Hofmański, Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1-296. Tom I, Warszawa 2011).

Sąd Najwyższy w postanowieniu z 7 września 1995 r., sygn. II KRN 100/95, wskazał, że ustawa przewiduje obowiązek uzasadnienia postanowień (arg. ex art. 90 par. 1 i 3 k.p.k.), ale nie określa explicite wymagań dotyczących treści uzasadnienia postanowienia. Jeżeli uzasadnienie postanowienia nie wyjaśnia w sposób należyty podstawy faktycznej lub prawnej rozstrzygnięcia, to stanowi to naruszenie dyspozycji zawartej w art. 90 par. 1 k.p.k. (obowiązek uzasadnienia postanowienia należy przecież pojmować jako rację nakazu należytego, właściwego, a nie jakiegokolwiek uzasadnienia)". Z kolei w postanowieniu z 26 czerwca 2003 r., sygn. akt III KK 65/02 Sąd Najwyższy wskazał, że „Wprawdzie przepisy ustawy karnoprosesowej nie określają - jak czyni to art. 424 k.p.k. co do uzasadnienia wyroku - warunków, którym powinno odpowiadać uzasadnienie postanowienia, jednakże z samej istoty uzasadnienia wynika, że powinno ono co najmniej wyjaśniać podstawę rozstrzygnięcia oraz wskazywać okoliczności, które za takim rozstrzygnięciem przemawiają.”

Tak więc zarzut dotyczący zawartości uzasadnienia postanowienia jest słuszny. Zasadne są także i pozostałe zarzuty sformułowane w zażaleniu stąd zasługiwały na uwzględnienie. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze i wydający orzeczenie w sprawie, które zatwierdzone zostało przez prokuratora, pomiął bowiem istotne dokumenty, których treść może mieć znaczenie dla decyzji merytorycznej w tej sprawie, zwłaszcza opracowanie biegłego rewidenta Aliny Barcikowskiej, dotyczące nieprawidłowości w sprawozdaniach finansowych spółki eBilet Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Wskazać bowiem należy, że odnośnie podejrzenia popełnienia przestępstwa sporządzenia sprawozdań finansowych eBilet sp. z o.o. niezgodnie z przepisami ustawy oraz zawierania w nich nierzetelnych danych, powyższe opracowanie bez wątpienia zasługuje na uwagę. Dotyczy ono bowiem oceny wiarygodności informacji pochodzących ze sprawozdań finansowych za lata 2007-2013, sporządzonych przez spółkę eBilet sp. z o.o. ze szczególnym uwzględnieniem roszczeń tejże spółki wobec Piotra Krupy. Alina Barcikowska w dokumencie pt. „Ocena sprawozdań finansowych

sporządzonych za lata 2007-2013 przez eBilet sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie oraz informacji pochodzących z tych sprawozdań” stwierdziła, że spółka przy sporządzaniu tych sprawozdań, nie przestrzegała wielu norm zawartych w ustawie z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości. W ocenie biegłej sprawozdania zawierają błędy, polegające na wewnętrznej niespójności informacji w nich zawartych oraz niespójności z innymi analizowanymi dokumentami źródłowymi, naruszeniu ustawy o rachunkowości w zakresie sposobu prezentacji danych za bieżący i poprzedni rok obrotowy a także o charakterze rachunkowym. Alina Barcikowska stwierdziła, że ze względu na istotne błędy dotyczące sprawozdań finansowych za lata 2009-2013 nie można uznać danych pochodzących z tych sprawozdań za wiarygodne. Uznała, że błędy w sprawozdaniach finansowych za lata 2009-2013 wypełniają znamiona czynu zabronionego o którym mowa w art. 77 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i stanowią przesłankę do pociągnięcia określonych osób do odpowiedzialności karnej. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie dokument ten posiadał (został on załączony do akt przy składaniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa) i choć prowadził postępowanie w kierunku popełnienia przestępstwa min. z ustawy o rachunkowości, do dokumentu tego się nie odniósł umarżając jednocześnie postępowanie z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa. Również załączona przez Piotra Krupę analiza sprawozdań finansowych z dnia 31 marca 2015r. dokonana przez Krzysztofa Mikulskiego wskazuje na *odbiegające od tego czego można by się spodziewać wyniki nie dające się wytłumaczyć powszechnie znanymi trendami i zjawiskami ekonomicznymi i biznesowymi występującymi w najbliższym otoczeniu biznesowym spółki*. Wskazać przy tym trzeba, że opis czynu, który w postanowieniu o umorzeniu śledztwa zakwalifikowany został z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. dotyczący dokonywania fikcyjnych wydatków, w sposób nierozwalny wiąże się z zarzutem zawierania w sprawozdaniach finansowych nierzetelnych danych, gdyż w istocie dane te obrazować mają udokumentowane koszty ponoszone przez spółkę min. z tytułu wydatków na informatyzację i public relations. Zdaniem

Sądu, tych zdarzeń nie sposób rozdzielić, stąd pozostają one ze sobą w ścisłym związku.

Wskazać też trzeba, że w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, organ prowadzący postępowanie powołał się na umorzenie przez Drugi Mazowiecki Urząd Skarbowy w Warszawie postępowania sygn. 1472/KS-600/58/13 w sprawie min. dopuszczenia do podawania w latach 2009-2012 nierzetelnych danych w księgach rachunkowych oraz sprawozdaniach finansowych spółki eBilet Sp. z o.o. tj. o czyn z art. 77 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia tego przestępstwa. Postanowienie o umorzeniu Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie wydane zostało 24 lutego 2014r. Organ ten nie miał zatem wglądu do dokumentów w postaci: Ocena sprawozdań finansowych spółki eBilet za lata 2007-2013 sporządzonego przez biegłego rewidenta w dniu 28 maja 2015r., analiza sprawozdań finansowych spółki eBilet za lata 2008-2013 i informacja szacunkowa na temat wartości eBilet wykonanych przez Krzysztofa Mikulskiego 31 mara 2015r. i 11 maja 2014r.

W ten sytuacji, uwzględniając zarzuty pełnomocnika Piotra Krupy, zawarte w zażaleniu, należy dokonać ponownej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych eBilet sp. o.o. pod kątem wyczerpania znamion przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. (bądź innego) i wiążącego się z nim z art. 77 pkt 2 ustawy o rachunkowości (pamiętając przy tym o terminach przedawnienia karalności czynów) i odnieść się merytorycznie do dokumentów przedstawionych przez Piotra Krupę w postaci: Oceny sprawozdań finansowych sporządzonych za lata 2007-2013 przez eBilet Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie oraz informacji pochodzących z tych sprawozdań z 28 maja 2015r., opinii z dnia 22 kwietnia 2014r. sporządzonej przez Krzysztofa Mikulskiego, Analizy z dnia 31 marca 2016r. sporządzonej przez Krzysztofa Mikulskiego, Zestawienia różnych wycen i oszacowań wartości spółki i portalu eBilet z lat 2008-2014 dokonanych przez różne podmioty. Organ prowadzący postępowanie jako, że zwłaszcza opracowanie sporządzone przez biegłego rewidenta Alinę Barcikowską na tym etapie

postępowania nie pozwala na stwierdzenie braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, gdyż takowe stwierdzenie jest przedwczesne, zważywszy na wskazane w sprawozdaniach finansowych spółki błędy i ich istotność, winien przesłuchać zarówno Alinę Barcikowską jak i Krzysztofa Mikulskiego na okoliczności wskazane w zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i objęte treścią sporządzonych przez te osoby dokumentów a nadto w sytuacji utrzymujących się rozbieżności w materiale dowodowym, niewyjaśnieniu istotnych dla ustalenia czy doszło do popełnienia przestępstwa kwestii, winien dopuścić dowód z opinii biegłego, która odnosiłaby się do zarzutów wskazanych w dokumentach przedłożonych przez Piotra Krupę. Nadto należy rozważyć przesłuchanie osób obsługujących księgowość spółki eBilet sp. z o.o. w latach 2010-2014 na okoliczność trybu sporządzania sprawozdań finansowych z tego okresu z uwzględnieniem w oparciu o jakie dokumenty sporządzano powyższe sprawozdania finansowe.

Zdaniem Sądu, analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a znajdująca swoje odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, jawi się jako wrywkowa, niepełna i nielogiczna, bowiem przejawia się w pominięciu i braku merytorycznego odniesienia się do dowodów przedstawionych przez Piotra Krupę w postaci wymienionych już powyżej dokumentów.

Zauważyć też należy, że okoliczności o których mowa w zawiadomieniu będącym przedmiotem niniejszego postępowania, podnoszone były przez Piotra Krupę min. w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową Warszawa Wola w Warszawie w sprawie o sygn. 6Ds 237/14. Postępowanie to swoim zakresem obejmowało min. podejrzenie zawierania nierzetelnych danych w sprawozdaniach finansowych eBilet za lata 2010 i 2011. Zasadne jest zatem ustalenie na jakim etapie powyższe postępowanie się znajduje i ewentualnie rozważenie łącznego prowadzenia tychże spraw.

Należy bowiem zauważyć, że dopiero po przeprowadzeniu wszelkich możliwych do zrealizowania dowodów, niezbędnych do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego, jaki miał miejsce w przedmiotowej sprawie, możliwe będzie podjęcie prawidłowej decyzji co do sposobu zakończenia

prowadzonego postępowania przygotowawczego. W innym bowiem razie opieranie rozstrzygnięcia na niepełnym materiale dowodowym nie może zostać uznane za prawidłowe.

Uznając zatem za przedwczesną decyzję o umorzeniu śledztwa z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego, Sąd uchylił postanowienie w całości, nie przesądzając przy tym o sposobie zakończenia postępowania przygotowawczego, po uzupełnieniu jego braków określonych w powyższym zakresie.

W związku ze złożonym przez pełnomocnika spółki eBilet Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie pismem procesowym w którym domagał się on pozostawienia zażalenia bez rozpoznania z uwagi na wpiesienie go przez osobę nieuprawnioną wskazać należy, że zaniżanie wyniku finansowego spółki, podejmowanie działań, które mają na celu zmniejszenie jej wartości, będzie miało przełożenie w sposób bezpośredni na wysokość należnego osobie uprawnionej (np. byłemu wspólnikowi) odszkodowania z tytułu posiadanych udziałów. Ponadto w art. 306 § 1 a pkt 3 k.p.k. chodzi o „osobę, która nie jest pokrzywdzonym w rozumieniu art. 49 § 1, ani nie wykonuje praw pokrzywdzonego; komentowany przepis nie określa, jak silny ma być związek między przestępstwem a naruszeniem prawa (dobra prawnego) tej osoby, skoro jednak wystarczające jest naruszenie w sposób pośredni, to naruszenie prawa (dobra prawnego) w rozumieniu art. 306 § 1 będzie miało miejsce również w takiej sytuacji, gdy będzie istnieć wiele ogniw pośredniczących między tym naruszeniem a przestępstwem; innymi słowy, przepis art. 306 § 1 może in concreto obejmować również osoby, które dotknęły dość odległe skutki przestępstwa; niewątpliwie do kręgu osób uprawnionych na podstawie art. 306 § 1 pkt 3 należą osoby mające prawa majątkowe (np. wspólnicy, akcjonariusze, spółdzielcy) względem osoby prawnej, na której szkodę popełniono przestępstwo (..) oczywiste jest, że na etapie postępowania przygotowawczego można racjonalnie mówić wyłącznie o hipotetycznym naruszeniu praw osoby wskazanej w art. 306 § 1 pkt 3, tzn. oceniając, czy określonej osobie przysługuje na tej podstawie uprawnienie do wniesienia zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, należy założyć, że przestępstwo miało miejsce oraz że miało ono skutki

określone w zawiadomieniu o przestępstwie; dopiero uwzględniając takie założenia, należy ocenić, czy w ogóle mogło dojść do naruszenia praw osoby zawiadamiającej, a zatem czy należy ona do kręgu podmiotów określonych w art. 306 § 1 pkt 3. (tak S. Steinborn, Komentarz do art.306 Kodeksu postępowania karnego, LEX nr 493862). Analizując materiał dowodowy zgromadzony w tej sprawie, zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że ewentualne działania polegające na zawyżaniu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej poprzez tworzenie fikcyjnych wydatków, zaniżanie wyniku finansowego spółki i tym samym zawieraniu w sprawozdaniach finansowych spółki za poszczególne lata nierzetelnych danych, bez wątpienia naruszały prawa majątkowe Piotra Krupy z tytułu udziałów w spółce, których został on pozbawiony w wyniku nieprawidłowej ich sprzedaży przez komornika na rzecz Future Invest Sp. z o.o. i który w związku z pozbawieniem go udziałów, wystąpił już przeciwko spółce z pozwem o odszkodowanie.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak na wstępie.

Zgodność z oryginałem

świadczy: NACZELNIK SEKRETARZ SĄDOWY

Iwona Błotnicka